

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง กระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายทอผ้า : กรณีศึกษา เครือข่ายทอผ้าตำบลลัมปอย อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเหตุผลที่ผู้ศึกษาเลือกพื้นที่นี้ศึกษา เนื่องจากเครือข่ายนี้เป็นเครือข่ายจัดตั้งขึ้นมาจากความคิดริเริ่มของชาวบ้านเอง แต่ได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากภาครัฐ จนสามารถจัดตั้งเครือข่ายได้สำเร็จ และมีกิจกรรมของเครือข่ายอย่างต่อเนื่องและสามารถสนองผลประโยชน์ให้กับสมาชิกเครือข่ายในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งผู้ศึกษาคิดว่า การจัดตั้งเครือข่ายทอผ้าตำบลลัมปอยได้สำเร็จ มีปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมคือ ทุนทางสังคม ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาในเชิงคุณภาพโดยมีระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

กลุ่มประชากรที่ศึกษา

ประชากรในการศึกษาประกอบด้วย ผู้อาวุโสในชุมชน คณะกรรมการเครือข่าย สมาชิกเครือข่าย และเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่ให้การสนับสนุน จำนวนทั้งสิ้น 22 คนโดยผู้ศึกษาใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive sampling)

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาใช้แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์/สังเกต พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสัมภาษณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป การจดบันทึก เป็นเครื่องมือช่วยในการบันทึกและรวบรวมข้อมูล

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษามีวิธีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ด้วยการใช้นิเทศการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non structure Interview) ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ หรือการพูดคุยแบบเป็นกันเอง (Informal

Interview) เป็นการสอบถามพูดคุยกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป การก่อตั้ง ลักษณะการทำงาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยวางแผนคำถามไว้คร่าว ๆ

2. การสังเกต (Observation) ได้แก่ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยร่วมสังเกตกับกลุ่มตัวอย่างในประเด็นที่ศึกษา อาศัยการจดบันทึกเพื่อให้การสังเกตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการที่ไม่ได้แยกส่วนออกมาจาก กระบวนการเก็บข้อมูล (อุทัย ดุลยเกษม, 2537, น. 155) ดังนั้น ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับการจัดเก็บข้อมูลโดยเปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ จนนำไปสู่การวิเคราะห์สรุปรวมให้เห็นภาพชัดเจน